
Magistr mi nestačí, já budu doktorem

Magistr mi nestačí, já budu doktorem

V zahraničí se tituly používají pouze v odborném tisku, v Česku i na svatebních oznámeních

Motivů, proč začít studovat vysokou školu, je nespočet. Touha po vzdělání, vidina vyšších příjmů, nátlak rodičů, snaha prodloužit si bezstarostné mládí, nebo delší a lepší jméno. Alespoň o pár písmenek! Jako Kazimíra Křivá se narodíte. Doktorkou Křivou se můžete stát. Tak proč toho nevyužít?

Jen málokdo by asi přiznal, že podstatným motivem pro to, aby pět a více let navštěvoval povinné a někdy k uzoufání nudné semináře, psal práce na všechna možná témata a spoustu nocí proležel v knihách, je možnost podepřít své ego berličkou nazvanou akademický titul. Jedním z těch, kteří se o tom nestydí mluvit, je student 1. lékařské fakulty David: "Když pominu to, že mi odmalička rodiče říkali, že napřed půjdu na základní školu, potom na gymnázium a nakonec na vysokou, tak mě na univerzitním vzdělání vždycky lákal hlavně ten titul. Vzal jsem si doma vždycky kus papíru a tam jsem si zkoušel, jaký titul by mi ke jménu nejlépe seděl. Už jako malej kluk jsem věděl, co je to aspirantura a že po ní získám CSc. Měl jsem akorát zmatek v tom, jestli je lepší být kandidát, nebo doktor věd. Zato docenta jsem bral bez váhání, tím jsem vždycky začínal: docent, doktor a pak hodně nečitelný podpis," směje se David. "Škoda, že mi tu aspiranturu zrušili. Teď mi zbývá než PhD. Ale zase to zní o dost líp, světověji," dodává.

Tučné sousto pro bulvár

Když si v duchu promítneme celou řadu titulových skandálů našich politiků a připočteme k nim i čerstvé sousto bulváru v podobě soudního sporu, zda je, nebo není manžel Heleny Vondráčkové doktorem práv, je jasné, že dobrý titul rozhodně není k zahazení.

První písmenka, která můžete připojit před své jméno, jsou Bc. neboli bakalář, jímž se můžete stát po třech letech studia bakalářského studijního programu.

V případě, že jste si zvolili uměleckou školu, získáte dokonce o písmenko víc: BcA. - bakalář umění. Za další dva roky to začíná být mnohem rozmanitější. Technici, ekonomové, zemědělci, lesníci a vojáci se stanou inženýry (Ing.), architekti dokonce inženýry architektury (Ing. arch.), medicíni doktorem medicíny (MUDr.), veterináři a hygienici doktorem veterinární medicíny (MVDr.), umělci magistry umění (MgA.) a z učitelů, právníků, novinářů, přírodovědců, lékárníků, tlumočnicků a všech dalších profesí jsou magistři (Mgr.).

"Veřejnost si u nás pořád ještě na magistra nezvykla. Mám samostatnou právní praxi už tři roky a pořád se mě někdo ptá, jestli jsem doopravdy právníčka, když jsem jenom magistra. Dřív jste byli buď inženýr nebo doktor - ať už medicíny, práv, filozofie nebo přírodních věd. Teď jsou kromě mediků všichni tihle magistři a z titulu nepoznáte, čím se vlastně zabývají," stěžuje si na všeobecné vnímání magisterského titulu právníčka Zdeňka.

Lovci písmenek se s ním ale rozhodně spokojit nemusejí. Bez toho, aby museli chodit další léta do školy, se po běžných magisterských státnicích mohou přihlásit k takzvané státní rigorózní zkoušce, která spočívá především v obhajobě rigorózní práce. Za tu bývá na většině škol přijata každá lepší nebo rozšířená diplomová práce. Na rozdíl od všech předchozích státnic si musíte za možnost složit rigorózní zkoušku zaplatit, ale po vykonání "rigorózky" se konečně propracujete ke kýženému doktorskému titulu. Absolventi humanitních a společenských věd se stávají doktorem filozofie PhDr., právníci získávají titul JUDr., studenti přírodních věd titul RNDr., z farmaceutů jsou PharmDr. a z teologů ThDr. případně ThLic.

Písmenka i za jménem

I tak ovšem stále připisujeme písmenka pouze před jméno. Pokud toužíme i po ocásku za jménem, nezbyvá, než se podvolit dalším rokům studia. Takzvaný postgraduál trvá tři roky a je zaměřený na vědecké bádání a samostatnou tvůrčí činnost. Záležitost pro opravdové zarputilce. Na Univerzitě Karlově se do něj pouští přibližně každý šestý absolvent magisterského programu. Zajímavé přitom je, že v oblasti přírodních věd pokračuje v postgraduálním studiu každý druhý magistr, zatímco taje právní vědy lákají jen každého dvacátého absolventa právnické fakulty. Výhodou studia je, že už nemusíte do školy chodit pravidelně. Celé vaše studium vede jeden školitel, se kterým si domlouváte konzultace a navíc většina doktorandů studuje celé doktorandské studium nebo jeho část dálkově.

Po absolvování postgraduálu vás čeká titul PhD. Získávají ho technici, stejně jako studenti humanitních oborů. Jen teologové mají výjimku v podobě ThD.

"Na postgraduál jsem šel, protože jsem si chtěl ještě o pár let prodloužit mládí. Jako doktorand mám pořád status studenta, což je výhodné v tom, že mám nárok na kolej, slevu na dopravu a především dostávám od státu stipendium 5 tisíc měsíčně. Jako absolvent přírodovědy bych našel nejspíš místo jako učitel na gymnáziu s nástupním platem okolo deseti tisíc. Takhle mám sice půl peněz, ale zato všechny ty výhody a ještě si zvyšuju kvalifikaci. Předmětů ve škole je minimum, učit musím jenom dvě hodiny týdně, na doktorské práci dělám po večerech, takže si můžu čas od času přivydělat i nějakou externí prací. Titul PhD. je na rozdíl od řady jiných ryze českých titulů uznávaný po celém světě, takže si myslím, že se mi v budoucnu velký doktorát určitě vyplatí," říká doktorand přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity Marcel.

To však platí jenom pro ty, kteří chtějí vědecké práci zasvětit celý svůj život coby vysokoškolští učitelé nebo vědci a těch při platech v této sféře není mnoho.

Přetitulováno

Lidé, kteří mají zkušenost s používáním akademických titulů v zahraničí, říkají, že Češi jsou s tím přehnaným titulováním směšní. "Na západě se používají tituly jenom v odborných kruzích, zatímco tady si lidé své tituly tisknou i na svatební oznámení. Klasický příklad je producent muzikálu Bídníci, který si to své Dr. František Janeček dá i na plakát. Myslím si, že u nás bylo vysokoškolské vzdělání čtyřicet let podceňované, takže trocha úcty lidem, kteří tu školu vystudovali, určitě patří, ale na druhou stranu by si každý člověk měl uvědomit, že jenom titul z něj vzdělance neudělá," říká vysokoškolská profesorka Alena Novotná, která má před i za svým jménem několik titulů.

Stránka vzniká ve spolupráci s redaktory studentského serveru academia